

школярів умінь і навичок орієнтуватися у ринковій економіці, ринкових процесах, враховуючи індивідуальні особливості. У статті представлено основні прийоми, види та форми роботи, щодо формування економічної компетентності молодших школярів.

Ключові слова: молодші школярі, компетентність, економічна освіта, економічний розвиток.

Active forms of education contribute to forming communication skills and developing thinking. While observing the environment, students find out how to assess human activities and impacts, both positive and negative, on the nature. A child learns economical use of natural resources, form the ability to obtain information from various sources for a balanced decision-making. Knowledge allows child to become an active participant in solving his own problems (correct purchase, distribution of his time, participation in compiling family budget, family problems, and in the future - state. Children have the ability to acquire sufficient personal experience in cultural communication and cooperation in various trainings, express themselves in creative kinds of tasks, mastering study and target competencies.

The issue of development of cognitive interest of primary school students during lessons of Economy requires further study.

УДК 378.14

Нос Любов Степанівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів

Савка Юліанна Тарасівна,

магістрант, Львівський національний університет

імені Івана Франка, м. Львів

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ У СУЧАСНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ

В статті розглядаються проблеми підготовки вчителів у контексті сучасних освітніх змін. Проаналізовано підходи науковців щодо визначення шляхів забезпечення якісно нового рівня підготовки вчителів. Висвітлено проблему особистісно орієнтованої підготовки майбутніх фахівців. Привернуто увагу до впровадження компетентнісного підходу в систему вищої освіти. Розкрито проблеми якості студентської педагогічної практики, технологічної підготовки майбутнього вчителя та формування етнокультурного простору у вищих навчальних закладах.

Ключові слова: неперервна освіта, професійний розвиток, конкурентоспроможний фахівець, педагогічні тенденції та інновації.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку педагогічної освіти в Україні позначений пошуком ефективних шляхів щодо забезпечення якісної підготовки вчителя нової генерації. Як зазначається у Концептуальних підходах до розвитку багаторівневої педагогічної освіти України (2011), обґрунтованих академіком НАПН України В. Андрущенкою та І. Зязюном, «головна мета педагогічної освіти – підготовка вчителя з творчими й професійними якостями, що дають йому змогу здійснювати педагогічну дію для успішного розвитку досвіду учнівської молоді, передусім теоретичного, почуттєвого (естетичного), практичного для гармонійного особистісного розвитку кожного учня» [8]. Особливої уваги потребують проблеми фахової підготовки вчителів початкової школи, діяльність яких має спрямовуватися на гармонійний розвиток кожної особистості, формування її ідеалів, цінностей, а також підготовку підростаючого покоління до активної життєдіяльності в суспільстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На інноваційний розвиток учителя певною мірою впливають результати досліджень з проблем педагогічної освіти. Різні аспекти з проблем підготовки вчителів досліджували вітчизняні науковці: професійної підготовки вчителя (О. Біда, В. Бондар, Р. Гуревич, О. Дубасенюк, А. Кузьмінський, Л. Онишук,

О. Савченко, О. Семенов, М. Солдатенко, Л. Хомич), професійно-особистісного зростання фахівців (С. Вершловський, Л. Лесохіна, В. Моргун, Н. Ничкало, В. Олійник), розвитку професіоналізму молодого вчителя в системі післядипломної освіти (Б. Дьяченко, І. Жерносек, М. Красовицький).

Мета статті полягає у розкритті актуальних проблем підготовки вчителя, що аналізуються українськими науковцями, та виявленню можливих шляхів щодо їх розв'язання.

Пріоритетним напрямом модернізації освіти в Україні у контексті Національної доктрини розвитку освіти визначено її неперервність. Зокрема, йдеться про неперервність у забезпеченні наступності змісту та координації навчально-виховної діяльності, що передбачає підготовку осіб до переходу на наступні етапи [11].

Результати досліджень. Відповідно до статті 5 Закону України «Про вищу освіту» підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється за відповідними освітньо-професійними, освітньо-науковими, науковими програмами на таких рівнях вищої освіти: початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти; перший (бакалаврський) рівень; другий (магістерський) рівень; третій (освітньо-науковий) рівень; науковий рівень. У контексті модернізації вищої педагогічної освіти України відповідно до умов соціальноорієнтованої

економіки та інтегрування до Європейського освітнього простору створено відповідну нормативно-правову базу, зокрема, йдеться про «радикальне розширення автономії вищих навчальних закладів, особливо лідерів вищої освіти – національних і дослідницьких університетів» Отже, запроваджено такі ступені вищої освіти – молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор наук [5].

Важливою умовою ефективної підготовки вчителя слугує профорієнтаційна робота із старшокласниками з метою забезпечення їх особистісної готовності до педагогічної діяльності. Як зазначається у Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти, йдеться про відбір студентів, які прагнуть здобути професію вчителя, на таких засадах:

– визначення об'єктивної прогнозованої потреби в педагогічних працівниках на регіональному та державному рівнях;

– вдосконалення системи відбору молоді на педагогічні спеціальності, розширення цільового прийому та запровадження підготовки вчителя на основі тристоронніх договорів;

– збільшення до 50 відсотків цільового прийому сільської молоді на педагогічні спеціальності з урахуванням регіональних потреб;

– розширення мережі закладів та урізноманітнення форм довузівської роботи [2].

Перехід від авторитарно-дисциплінарної до особистісно зорієнтованої моделі навчання у шкільній освіті зумовив необхідність перегляду підходів до підготовки вчителя. Найголовнішими ознаками особистісно орієнтованого навчання, за висновками О. Савченко, є багатоваріантність методик і технологій, уміння організувати навчання одночасно на різних рівнях складності. Тому для реалізації цієї моделі навчання вчитель має володіти різними варіантами побудови навчального процесу, знати не один універсальний, а кілька шляхів, придатних для досягнення мети. У цьому контексті актуалізується проблема особистісного розвитку майбутнього фахівця. Для реалізації особистісно педагогічної освіти пропонується обґрунтувати методологію підготовки майбутніх фахівців, що полягає передусім у формуванні його як особистості, яка здатна до самонавчання упродовж життя, до прийняття рішень в інтересах дитини. Цей процес передбачає створення варіативних навчальних планів і програм, запровадження нової системи контролю оцінювання, стимулювання, нової структури змісту і тривалості навчання. Водночас, як зазначає науковець, слід дбати про фундаментальність психологічної і педагогічної підготовки студентів, оволодіння ними набором педагогічних технологій, за якими успішно досягаються основні цілі початкової освіти [13, с. 4].

Для здійснення особистісно орієнтованого підходу у професійній підготовці майбутніх учителів важливими є погляди науковців І. Зязюна і О. Пехоти. Ці науковці вважають, що зміст професійно-педагогічної підготовки потрібно збагатити системою понять та концепцій, які націлюють майбутнього вчителя на впровадження педагогічних технологій у

майбутній професійній діяльності, озброїти студентів знаннями та прийомами з проблем технологізації освіти та подальшого самовдосконалення, створити умови для стимулювання та цілеспрямованого розвитку здібностей технологічного характеру [12, с. 20].

Отже, для викладачів вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку вчителів початкових класів, актуальним є перегляд навчальних програм та внесення змін у їх змістове наповнення. Застосування особистісно орієнтованого підходу сприятиме передусім утвердженню якісно нових відносин між викладачами та студентами. Тому важливо налагодити таку систему роботи викладачів вищих педагогічних навчальних закладів, яка забезпечувала б керівництво індивідуальною роботою студентів, спрямованою на творчий пошук, на участь у проектній діяльності. Такі підходи сприятимуть самовдосконаленню студентів шляхом поглиблення знань, виявлення власного потенціалу, а отже, реалізації своїх можливостей.

У «Білій книзі національної освіти України» наголошується на необхідності запровадження компетентнісного підходу в систему вищої освіти [1]. Це потребує значної додаткової роботи викладачів, їх мобілізації задля зміни методів викладання, змісту дисциплін, способів оцінювання навчальних результатів. Це питання привертає увагу багатьох науковців, які досліджують проблеми підготовки вчителя початкових класів. Цінними є дослідження О. Савченко, Л. Коваль, С. Мартиненко, В. Мелешко, В. Федорчук, Н. Ігнатенко, які обґрунтовують вимоги щодо володіння майбутніми вчителями початкової школи певним набором компетентностей для майбутньої професійної діяльності. Зокрема, як зазначено у монографії Л. Коваль, компетентнісний підхід може бути реалізований тільки у процесі виконання конкретним студентом комплексу дій щодо безпосереднього застосування загальнонавчальних технологій у початковій школі. Під час впровадження компетентнісного підходу навчальна діяльність студентів набуває дослідницького практико-перетворювального характеру. Він спрямовує керування навчально-пізнавальним процесом на співпрацю зі студентами, діалогічне навчання і самовдосконалення тих, хто вчить, і тих, хто навчається [6, с. 104].

У контексті особистісно орієнтованого та компетентнісного підходів до підготовки вчителя актуалізується проблема формування етнокультурного простору в педагогічних навчальних закладах задля розвитку національної свідомості, соціокультурних цінностей студентів та їхньої готовності до використання елементів етнокультури в навчально-виховному процесі початкової школи. Проблеми формування етнокультурної, соціокультурної компетентності студентів аналізуються у наукових працях О. Будник, О. Гуренко, В. Кириченко, Л. Маєвської та ін., етнопедогогічної культури майбутніх учителів – М. Євтуха, Н. Лисенко, Р. Скульського та інших вчених. Дослідники розглядають етнокультурну компетентність як засіб передачі культурного досвіду від одного покоління етносу до наступного. Вітчизняні вчені доводять, що

етнокультурна компетентність, обґрунтована з урахуванням етнокультурних традицій конкретного регіону, сприяє розвитку національної самосвідомості, вихованню й навчанню людини.

Вагоме місце в педагогіці вищої школи належить проблемі дослідження народної виховної практики виховання молоді, національної ідентичності, українознавства (М. Стельмахович, О. Сухомлинська, С. Сявакко, Т. Усатенко та інші). Особливого значення набуває методологія української етнопедогогіки, мети й засобів етновиховання, методики викладання народознавства тощо.

Нині педагогічна наука акцентує увагу на якість студентської педагогічної практики в школі, оскільки мають місце непоодинокі випадки відірваності теоретичної та практичної підготовки майбутніх фахівців. Н. Козакова розглядає педагогічну практику майбутніх вчителів початкової школи в контексті їх ступеневої підготовки, з одного боку, як важливу складову професійної компетентності майбутніх педагогів. Її мета - закріплення та реалізація в спеціально створених умовах набутих студентами предметних, психолого-педагогічних, методичних знань, умінь і навичок, необхідних для професійної діяльності в початковій школі, а з другого, як засіб розвитку креативності майбутнього вчителя, формування професійно-значущих якостей й готовності до інноваційної педагогічної діяльності [7, с. 40].

У вітчизняних вищих навчальних закладах педагогічного профілю педагогічна практика є самостійною частиною навчального плану, що розпочинається з 2-го або 3-го семестру і завершується у 8-му (для бакалаврів) або у 10-му (для спеціалістів і магістрів) семестрі. У педагогічних інститутах та університетах студентів залучають до таких видів педагогічної практики: навчальна практика з природознавства і краєзнавства, основ землезнавства, сільськогосподарська практика, практика з ботаніки і зоології, практика з позакласної виховної роботи, психолого-педагогічна практика, фольклорна практика, навчальна практика з підготовки до роботи з дітьми влітку, літня, практика з додаткової спеціалізації, пробні уроки і позакласні заняття, перші дні дитини в школі, педагогічна практика в оздоровчих таборах, переддипломна педагогічна практика, дослідницько-діагностична практика, психодіагностична практика [9].

В українській вищій педагогічній школі залишаються нерозв'язаними питання, пов'язані з технологічною підготовкою майбутнього вчителя. Зокрема, йдеться, як зазначається у «Білій книзі національної освіти України», про формування ІКТ-компетентностей вчителів. «Інформатизація навчального процесу у вищих педагогічних навчальних закладах – одна з найнеобхідніших умов забезпечення якості підготовки педагогічних працівників для сучасної школи» – проголошується у Державній програмі «Вчитель», затвердженій у 2002 році [4].

Науковці України визначили низку проблем, пов'язаних з досягнутим рівнем інформатизації і комп'ютеризації освіти. Серед них у «Білій книзі національної освіти України» виокремлено такі:

– недостатній рівень заснованого на ІКТ інструментально-технологічного та інформаційно-ресурсного забезпечення навчального процесу;

– зростаюча нерівність доступу до освітніх ресурсів і послуг;

– недостатній рівень підготовки вчителів та інших працівників системи освіти до використання у навчальному процесі сучасних засобів навчання та ІКТ;

– відсутність загальнодержавної системи створення, розповсюдження, підтримання й оновлення засобів навчання, електронних інформаційних ресурсів навчального призначення;

– невідповідність нормативно-правової бази завданням створення новітніх засобів навчання, інформатизації освіти [1, с. 96-103].

Передумовою підвищення якості навчального процесу є готовність майбутнього вчителя організувати й оптимально використовувати потенціал інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища, створення можливостей для роботи з ресурсами глобальної мережі Інтернет. Ці питання знайшли відображення в наукових працях Р. Гуревича, М. Жалдака, А. Коломісць, Л. Макаренко, Л. Петухової, та інших дослідників. Зокрема, Р. Гуревич наголошує, що «для формування готовності вчителів до професійного використання ІКТ потрібна спеціальна система підготовки педагогів у галузі інформатизації освіти, оскільки це має реальний позитивний вплив на інтенсифікацію праці педагогів, а також на ефективність навчання учнів» [3, с. 296]. Комп'ютерна грамотність має бути складовою професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи, який має володіти належною інформаційною культурою, навичками організації системної роботи з комп'ютерною технікою, позитивною мотивацією до застосування інформаційних технологій.

В умовах переходу загальноосвітньої школи на інклюзивну форму навчання потрібен перегляд змістового наповнення навчальних планів і програм у тих навчальних закладах, що здійснюють підготовку вчителів початкових класів. Ефективне інклюзивне навчання – зазначено у «Білій книзі національної освіти України» – можливе лише за умови спеціальної підготовки і перепідготовки педагогічних кадрів. Метою такої підготовки є оволодіння педагогами загальноосвітніх шкіл основними методами навчання, виховання і корекції розвитку дітей з психофізичними особливостями [1, с. 187].

Першочерговим завданням вищої педагогічної школи у розв'язанні цієї проблеми є підготовка методичних та навчальних матеріалів, спрямованих на забезпечення готовності майбутнього вчителя початкових класів до роботи з учнями з особливими освітніми потребами.

Потребують обґрунтування положення щодо підготовки вчителів у зв'язку із розробкою Міністерством освіти і науки України Концепції «Нової української школи». Цей документ розроблено з метою переходу від школи знань до школи компетентностей, які включають знання, уміння та ставлення, засновані на ціннісній платформі.

Презентуючи Концепцію, Міністр освіти і науки України Лілія Гриневиц зазначила, що «реформа орієнтована на те, щоб зробити випускника конкурентноздатним у 21-му столітті - випустити зі школи всебічно розвинену, здатну до критичного мислення цілісну особистість, патріота з активною позицією, інноватора, здатного змінювати навколишній світ та вчитися впродовж життя» [10]. З огляду на нововведення, потребують творчого вирішення нові методики викладання, у професійній підготовці студентів важливо здійснювати їхню орієнтацію на розвиток в учнів ключових компетентностей, забезпечити їхню готовність до втілення особистісно орієнтованого та компетентнісного підходів у навчальному процесі загальноосвітньої школи, як це передбачено у Концепції.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, у сучасній педагогічній науці

простежуються чіткі орієнтири щодо удосконалення програм підготовки вчителя початкової школи, зокрема, оновлення змісту освіти у вищих навчальних закладах на засадах особистісно зорієнтованої освіти, компетентнісного підходу. Дієвим аспектом підвищення рівня професійної підготовки вчителя визначено формування етнокультурної та соціокультурної компетентностей. Готовність майбутнього вчителя ефективно використовувати можливості інформаційно-комунікаційного середовища є вагомим передумовою підвищення якості навчального процесу в школі.

У подальшому плануємо здійснити аналіз прогресивних ідей науковців щодо розробки та введення нових освітніх програм у вищих педагогічних навчальних закладах відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Концепції «Нової української школи».

Список використаних джерел

1. Біла книга національної освіти України / Т.Ф. Алексєєнко, В.М. Аніщенко, Г.О. Балл [та ін.] ; за заг. ред. В.Г. Кременя ; НАПН України. – К. : Інформ. системи, 2010. – 342 с.
2. Галузева Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти. [Електронний ресурс] : Міністерство освіти і науки, молоді та спорту. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/img/zstored/files/nmon_%2011
3. Гуревич Р.С. Формування готовності майбутніх учителів трудового навчання до професійного використання інформаційно-комунікаційних технологій / Роман Гуревич // Професійна освіта: ціннісні орієнтири сучасності: зб. наук. пр. / за заг. ред. І. А. Зязюна ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України. – К. ; Харків : НТУ «ХПІ», 2009. – С. 291-299.
4. Державна програма „Вчитель” // Інформаційний збірник МОН України. – 2002. – № 10. – С. 4-32
5. Закон України "Про вищу освіту" : чинне законодавство: (ОФІЦ. ТЕКСТ). – К.:ПАЛИВОДА А. В., 2014. – 100 с. – (Закони України).
6. Коваль Л. В. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи: технологічна складова : монографія / Л. В. Коваль. – Донецьк : Юго-Восток, 2009. – 375 с.
7. Козакова Н. В. Організаційно-методичні засади педагогічної практики майбутніх вчителів початкової школи в умовах ступеневої підготовки : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13. 00. 04. / Козакова Наталія Вікторівна. – К., 2004. – 248 с.
8. Концептуальні підходи до розвитку багаторівневої педагогічної освіти в Україні / [уклад. : Віктор Андрущенко, Іван Зязюн] ; НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Асоціація ректорів пед. ун-тів України. – К. [б.в.], 2011. – 16 с.
9. Короткова Ю. Досвід організації педагогічної практики майбутніх вчителів початкових класів у вищих педагогічних навчальних закладах України та Греції // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/4_SVMN_2007/Pedagogica/19762.doc.htm.
10. Нам потрібен не тюнінг системи, а нові результати, - Лілія Гриневиц презентувала концепцію “Нової української школи” [Електронний ресурс]: Міністерство освіти і науки України. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2016/>
11. Національна доктрина розвитку освіти України // II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти, 7 - 9 жовт. 2001 р. / МОН України. – К., 2001. – С. 137–155.Ф
12. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій : навч. посібн. / [О.М. Пехота та ін] ; за ред. І.А.Зязюна, О.М. Пехоти. – К. ; А. С. К., 2003. – 240 с.
13. Савченко О.Я. Удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів / Олександра Савченко // Початкова школа . – 2001. – № 7. – С. 1-4.

В статті розглядаються проблеми підготовки учителів в контексті сучасних освітніх змін. Проаналізовані підходи вчених до визначення шляхів забезпечення якості нового рівня підготовки учителів. Освітлено проблему особистісно орієнтованої підготовки майбутніх фахівців. Привертено увагу до впровадження компетентнісного підходу в систему вищої освіти. Розкрито проблеми якості студентської педагогічної практики, технологічної підготовки майбутнього вчителя та формування етнокультурного простору в вищих навчальних закладах.

Ключові слова: *неперервне образование, профессиональное развитие, конкурентоспособный специалист, педагогические тенденции и инновации.*

The article deals with the problems of teacher training in the context of modern educational changes. To reveal actual problems of teacher training that Ukrainian scientists analyze and identify possible ways to address them is its goal.

basic requirements for the implementation of person-centred education in high school are considered. The approaches of scientists for identifying the ways of ensuring a new level of teacher training are characterized. It is determined that the priority of modernization of education in Ukraine is its continuity. The problem of person-centred training of future professionals is illuminated. Multi-variant techniques and technologies, the ability to organize studying simultaneously at different levels of complexity are the most important features of this training. Particular attention is given to the introduction of competence approach in higher education. The problems of quality of student teaching practice, technological preparation of future teachers, including the formation of the ICT competencies of teachers are given. Computer literacy should be part of future school teacher training. The author focuses on the importance of formation of ethnic and cultural space in higher education to develop national consciousness, social and cultural values of students and their readiness to use the elements of ethnic culture in the school educational process. In terms of transition of secondary school on inclusive form of education it is important to focus on the need of revising the content of curricula and teacher training programs and preparation of teaching and training materials to work with special educational needs pupils.

Keywords: lifelong education, professional development, competitive specialist educational trends and innovations.

УДК 378:373.211.3:372.850.2

Пинзеник Олена Мафтеївна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ПРИРОДОЗНАВЧОГО ЦИКЛУ

У статті здійснено аналіз основних складових, змісту та методики формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку у процесі вивчення дисциплін природознавчого циклу, визначено сукупність знань та умінь студентів педагогічного навчального закладу у процесі вивчення основ природознавства з методикою, технологій екологічного виховання дошкільників; уточнено компоненти педагогічної діяльності вихователя у природознавчій освіті, серед яких найбільш значущими є гностичний, конструктивно-проектувальний, організаторський, комунікативний.

Ключові слова: компетентнісний підхід, компетенція, компетентність у сфері «Природа».

Постановка проблеми. Проблема компетентнісного підходу у професійній освіті є актуальною у зв'язку з високими вимогами, що ставляться перед фахівцями різноманітних спеціальностей. Презентованість використання поняття «компетентнісний підхід» у нормативно-правових і концептуальних документах, у наукових розвідках вітчизняних і зарубіжних педагогів свідчить, що цей підхід стає реалією сучасної освіти та активно реалізується в навчально-виховному процесі, оскільки вирішення завдань сучасної вищої освіти потребує істотного посилення самостійної й продуктивної діяльності тих, хто навчається, розвитку їхніх особистісних якостей і творчих здібностей.

Необхідним компонентом професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку є природознавча освіта, яка допомагає пізнати та зрозуміти оточуючий світ, виробити життєві орієнтири, сформувати актуальне бачення місця людини в природі, активізувати потреби в самоосвіті та самовдосконаленні, а отже, сприяє професійному зростанню майбутніх фахівців, формуванню загальної професійної компетентності, екологічного мислення, ціннісного ставлення до навколишньої природи. В умовах оновлення змісту природознавчої освіти великого значення набуває впровадження нових технологій компетентнісного підходу вивчення дисциплін природознавчого циклу, які сприяють формуванню особистісних та професійних якостей майбутніх вихователів, здатності до навчання упродовж життя.

Тим часом, в сучасному впровадженні компетентнісного підходу в організацію процесу навчання природознавства майбутніх вихователів у вищих педагогічних навчальних закладах мають місце певні суперечності, що перешкоджають якісній підготовці майбутніх фахівців, зокрема, між: метою природознавчої освіти майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів і сукупністю педагогічних засобів її реалізації; вимогами до природознавчо-екологічної діяльності вихователя, яка передбачає формування у дошкільнят елементів екологічного світорозуміння, екологічної вихованості, розвитку позитивного емоційно-ціннісного ставлення до природного довкілля і рівнем її відображення у змісті природознавчої освіти; необхідністю у формуванні екологічної культури майбутнього вихователя та недооцінкою цього фактора у змісті дисциплін природознавчого циклу; необхідністю впровадження особистісно орієнтованих форм, методів і технологій навчання та недостатньою підготовленістю викладачів вищої школи до їх застосування.

Розв'язання зазначених суперечностей потребує переосмислення мети, функцій і завдань навчання природознавства майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів, оновлення змістового компонента навчання, перебудови методичного забезпечення, оновлення методики діяльності викладача та розширення в ній технології співробітництва відповідно до вимог компетентнісного підходу в здобутті фахової педагогічної освіти.